

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben.

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Ujabb provizorium.

Pécs, 1898. május 2.

Érdekes dolog, hogy minél inkább bizonyossá válik a kiegyezési javaslatok bukása az osztrák Reichsrathban, annál sürűbben űti fel a fejét egy újabb provizorium eszméje, a melynek feladata lenne a mostani állapotot az összes gazdasági kérdésekben hosszabb vagy rövidebb ideig fentartani. Nem arról beszélnek az emberek s írnak az ujságok, hogy a most folyó provizorium idejének eredménytelen letelte esetén a kormány beváltja szavát s felállítja a vámsorompókat Ausztria és Magyarország között, hanem mindenki azt hiszi, hogy ez esetben az eddigi közösség fentartására ismét valamiféle ideiglenes intézkedést fognak kieszelni, mert hisz nyílt titok, hogy Magyarország önállósága még a gazdasági téren is ellenkezik az udvari politikával, a melynek a magyar kormányok mindenkor készséges eszközei voltak.

A kormánypárti sajtó ugyan még most idegesen tiltakozik az újabb provizorium hírek ellen, de ez a tiltakozás olybá tűnik fel előttünk, mint annak a tagadása, aki valami meglepetést készít elő nagy titokban s valaki időnek előtte kikottyantja a készülő titkot. Mert mindazok a cáfolatok, a melyek üres ráfogásnak mondanak minden provizorium híresztelést, a végükön

mégis csak oda lyukadnak, hogy ha a Reichsrath tárgyalásai szükségessé tennék, egy rövid időre meg lenne hosszabbítható a létező állapot.

A „Politikai Hetiszemle“ tegnapi számában azt mondja, hogy Bánffy Dezső soha sem szánná magát arra a lépésre, hogy újabb, ezuttal pedig már négy éves provizoriumot ajánlana elfogadásra a magyar parlamentnek s aztán következőleg folytatja okoskodását: „Ugy tudjuk, hogy Bánffy Dezső maga is beleunt már az örökös [provizorium]ba. Hisz az ő állásának s működésének épen a provizorium képezi a leggyengébb oldalát. Ha Bánffy a kiegyezés kérdését akár így, akár úgy, de mindenképen az ország érdekeinek megfelelően hamarosan megoldhatná, ez által pozícióját hosszú időre annyira megerősíthetné, hogy a százezü Medusák rágalmasai sem árthatnának neki. Mivel pedig sem a kormány sem az ország érdeke nem kívánja a provizorium állandósítását, rendszerezését, bizvást föltehető, hogy a most érvényben levő vám- és kereskedelmi kiegyezésnek s bankszabadalomnak érvényesség prolongálása nem fog többé megismétlődni. Annál is kevésbé, mivel az 1898. évi I-ső törvénycikk betűje és szelleme mintegy kizárja a jelenleg érvényben levő kiegyezésnek további fentartását.“

Eddig szól a cáfolat, aztán következik a beismerése annak, a mit az imént cáfolt, a mikor azt mondja, hogy ha csak az idő rövidege volna akadály a Reichsrathban a kiegyezési javaslatok kellő időben való letárgyalásának, se a magyar kormány, sem a magyar parlament nem idegenkednék egy néhány hónapra szóló újabb, inkább csak formális, mintsem valóságos provizoriumnak elfogadásától.

Hasonló módon nyilatkozik a „Pester Correspondenz“ is, a mikor határozottan tiltakozik az olyan feltevések ellen, minőket az ellenzék hangoztat s melyek a provizoriumnak több esztendőre való meghosszabbításáról akarnak tudni, mert e feltevés és e gondolat terjesztése méltatlan módon sérti az ország érdekét. Üres kombinációkon alapuló híreszteléseknek mondja tehát a „Pester Correspondenz“ ezeket s biztosítja, hogy a provizorium meghosszabbításáról szó sincs és a szabadelvű kormány és a szabadelvű többség szilárd meggyőződése, hogy az uralkodó bizonytalan állapotot semmi körülmények közt sem szabad örökkön tartóvá tenni.

Ezzel a nagyhangu biztosítással egyidejűleg azonban azt is mondja a kormánypárti könyomatos, hogy „ha az osztrák bizottságokban tárgyilagos lesz a ta-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Margit.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Éj van. A csillagok tábora halványan tündöklök a menny iveretén. A szerelmesek napja — a hold épen most tolakodik fölfelé kerekded arccal, mosolygós tekintettel elárulva azt, mily kedves jeleneteknek lehet tanuja az álmok országában. Csendes szellő suhogva járkel a fák között, majd meg a sötétes felhőrongyokat himbálja, melyek a vén holddal incselkedni látszanak, egyszer elfödve, máskor láttatni engedve őt és ez midőn már jól felhaladt az égen, tekintetét mereven szegezi az ósdi vén kastélyra, mely a falu házai közül úgy tűnik ki, mint hatalmas vezér a sereg közül. A fákkal sűrűn körül szegett ősi fészek terjedelmes kertjére sötétben vetődik a kiugró erkélynek ijesztő árnyéka.

De mi az? A zajtalan éjszaka sűrű teketete fátyolán át gyenge fény szűrődik ki a kastély bal szárnyának kertre néző ablakából és vegyül össze a külső homályos világossággal.

Igen ott a fény dereng. Nemsokára halk csikorgás között nyílik fel az erkély nehéz ajtaja és egy pongyolába öltözött sugár női alak lép ki a szabadba. A hűs szellő játszian simítja koromszín fűrtjeit gondtelt homlokára. A kerevetre dől és kezét ajkára téve felsóhajt;

— Oh Istenem! Miért vagyok én e ház lakója? Miért vagyok gazdag és nemes? Mások ilyenkor mily édesen alusznak éjjeli álmukat, nekem még ez sincs meg! Nappal nem találok helyem, éjjel pedig — álom helyett — hullatom könyeimet! Jó atyám! miért is hívsz leányodnak! Miért nem vagyok én a szegény pórnak gyermeke, miért nem lehetek olyan, mint — ő?! . . . Mily sokan irigyelnek engemet, mert azt hiszik, hogy a jólét mennyi boldogságot és örömet nyújt nekem. Pedig — ha tudnák — hogy milyen kinos az én helyzetem, — nem vágyódnának sorsomra! Örüljete ti szegények, kik gazdagabbak vagytok mint én, mert nekem nincs semmim és senkim, nem is lesz soha örömem, nyugalmam; boldogságomat — bár meddig keressem — soha fel nem találok!

— Mondd szivem, miért vágyódlól elérhetetlen után? Légy nyugodtan és — tőrj! Ne lépd át szigorú atyámnak kemény parancsát, hisz hallottad mikor a méregtől feltűzelve mennydörgő hangon adta tudtadra, hogy: »nem lehet! . . .

— Nem lehet! nem lehet!!

— Kedves atyám! ki onnan felülről látod mindezeket és tudod, hogy leányod mennyit szenved, könyörülj szánandó éltemen és végy oda magadhoz, hol minden jóra fordul, a hol majd — Ó vele, Lajossal, örökké boldogan élhetek, mert itt hiába szeretünk!

— Lajos! . . . Lajos! . . . Ah, miért is hívtál ki Róza arra a tóra csolnakázni? Minek

is mentem én oda? Miért is volt ott Lajos? Minden tekintete oly szelid, szeme, arca a jószág kedves derűjét tükrözte felém. Vagy miért nem lehet Ő gazdag, miért nem lehet hozzám illő?

— Jaj! Ki az? Talán bizony Ő van itt! Margit hirtelen összerezzen, merengéséből felocsudva merően nézett a kert rácsos kerítése felé, a melyen most egy alak — nagy ügyességgel — vetette át magát.

Lajos volt az, a ki minden este eljött a kastély felé és körül járva azt, figyelme nem került el semmiféle jelt, a legkisebb neszt is meghallotta és kutatni kezdte, hogy honnan jöhet az.

Most is rég látta az éjjeli lámpa halvány világát, tudta, hogy az a Margit szobájából hatol ki. Szemei már homályosodni kezdtek, mert folyton csak az ablakra bámult. Közeledett az erkély felé, Margit megismerte Lajost.

— Hát jól sejtettem, — maga az?

— Én, de — mondja Margit — miért nem pihen ilyenkor, vagy talán még az éjszakára is szüksége van, oly rövidnek nappaljai?

Igen, — Lajos — az én nappalaim és éjjeleim mind egyforma hosszúak. Szenvedés minden percem! De maga hol jár itt ily későn? Lássá én azt hittem, hogy már mindenki nyugszik, pihen és mégis van egy, a ki velem virraszt e kinos éjszakan és ez — maga!

Hol jár itt, mondja el, mi az, a mi ide készíti, talán csak nem szenved, mint én?

nácskozás, úgy hogy a javaslatok kellő erélyvel és a sikerre alapos kilátással parlamenti tanácskozás alá jutnak, akkor a magyar képviselőházban a dualizmus barátai és az 1867. kiegyezés hívei közt nem akad hang, mely a birodalmi tanács tárgyalásai részére nyerendő időhaladék ellen emelkednék, mert ez a halasztás a provizoriumnak csak néhány héttel való meghosszabbítását involválná.

Az új provizoriumot tehát ezek a kormánypárti közlönyök is kilátásba helyezik, csak hogy rövidebb időtartamra, mint a fáma rebesgeti. Pedig hogy a mostani állapotnak nem egy rövid időre, hanem csakugyan több év tartamára leendő meghosszabbítása csakugyan komoly szándéka a kormánypárt irányadó köreinek, azt legkésebben bizonyítja a Tisza-klikk közlönyének, az „Országos Hírlap“-nak szombati vezércikke, a mely hangsúlyozza, hogy a mai állapotot 1902-ig vagyis addig az időig kell tényleg fentartani, a míg a külfölddel kötött kereskedelmi szerződések hatálya tart.

„Mindenki egyetért abban — mondja az „Országos Hírlap“ — hogy átmenet kell és az átmenet csak a mai állapotnak fenntartása lehet. Csak az idő lehet kétes, hogy az átmenet meddig tartson. Azt hisszük, elég rámutatni s azonnal világossá válik, hogy leghelyesebb a mai helyzetnek addig való fenntartása, amíg az egész külfölddel a magunk lábán szerződhetünk, amíg nemcsak Ausztriával, de egész Európával szemben visszakapjuk cselekvésünk szabadságát.“

Nos ezt nem az ellenzéki sajtó híreszteli nagy merészen, hanem a kormánypárt legbefolyásosabb klikkjének az organuma, s így biztosra vehető, hogy azon a boszorkányműhán már komolyan főzik a négy éves provizorium tervét. Az igaz, hogy ezt a keserű főztet azzal cukrozzák meg, hogy

a papiroson meg akarják csinálni az önálló vámterületet, de hát kétségtelen, hogy ezt azzal a hátsó gondolattal teszik, hogy négy esztendő hosszú idő, mely alatt úgy fordulhatnak a dolgok, hogy a közösséget mégis csak nyélbe lehet majd tenni valahogy s akkor mi sem lesz könnyebb, mint a törvénybe iktatott külön vámterületet egyszerűen kidobni a törvénykönyvből.

Vörös május.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. május 2.

A belügyminiszter, tudvalevőleg, ország-szerzte eltiltott minden néven nevezendő népgyűlést, tüntetést, felvonulást a munkásünnepé lett május elseje alkalmából. Sőt Nyiregyházán a kvóta és kiegyezés elleni népgyűlést sem engedélyezte azért, mert épen május elsejére kérték. Május elseje az idén vasárnapra esvén, már ez sem tetszhetett a miniszternek; de hát nem lehet mindig Bánffy Dezső báró módjára tetszés szerint kikorrigálni a kalendáriumot. Aztán meg az idén ugyancsak »erélyesen« fogott hozzá a kormány, hogy a szocializmus terjedését megakadályozza. Főképp a fővárosi rendőrség járt el e téren követésre — nem méltó példával; hanem az ország összes rendőrségének mégis követnie kellett most ezt a rossz példát.

Igy történt, hogy Pécsen sem engedélyezte a hatóság a helybeli szociáldemokrata-párt által kérelmezett népgyűlést és felvonulást. Igen ám, de azért 3000 darab felhívást a munkásünnepre kiküldött a falvakba az itteni pártvezetőség és a hagyományos munkásünnep színhelyére, az üszöghi erdőbe, mégis csak összehívták a munkásokat a májusi ünnepre.

Ekkor mit volt mit tenni, mint hogy a polgármester falragaszokon hívta fel a népet békére és nyugalomra s a legkisebb zavargás esetére karhatalmat helyezett kilátásba.

Ily előzmények között virradt reánk a vörös május. Az előestéjén szokásos május elseji katonai takarodó elmaradt s reggel is csak egy-két konvenció cigánybanda köszöntötte a szép májust, melyet most az is ünneppé avatott, hogy a szokásos hurcolkodás

észre, hogy szeméi könnyekbe labadtak. Elsietett e helyről.

Ujra leszállt az éj a csendes tájakra, újra ott a hold, a hol tegnap éjjel volt és Lajos is ott van — megint — a kastélykert falánál. Gyenge fényvel van kivilágítva a kastély minden ablaka. Az udvaron jönnek-mennek, zajong a cselédség.

Mi lehet itt? Talán utazásra készülődnek, mint minden évben ilyenkor?

Dehogy! Most küldtek az orvosért. Szegény Margit betegsége — melyről tegnap panaszkodott Lajosnak — a legkomolyabb bajok egyike és az az ugyis erőtlén ifju nőt napról-napra hervasztá és most végre a beteg ágyba döntötte.

Ott áll az orvos tehetetlenül, nem tudja a baj okát. A leány halotthalványan — mint egy fehér liliom — fekszik mozdulatlanul. Közbe-közbe érthetetlen szavak röppentek el ajkáról; jó anyját és Lajost emlegeti azokban.

Az orvos ezt hallva, tisztázva látja maga előtt a dolgot. Bemegy az öreg urhoz és ki mondja a végzetes szót:

— Uram! nincs segítség! legyenek mindenre elkészülve! Hosszas hervadás okozta kinos mellbántalmakon nem tud javítani az orvosi tudomány.

Margit körüljártatja, nagy, fényes szeméit a kicsiny szobán, — úgy látszik, — keres valakit.

A belépő orvos az ágy mellé áll és könyvet törülve ki szeméből, összeszorul szíve a

— vasárnap lévén — nem volt kötelező. A házakon és különösen a munka alatt levő épületeken májusfák voltak felállítva s a piacon a sátrak is fel voltak diszítve.

Hogy a falusi nép be ne tóduljon a városba, mindenekelőtt

ővintézkedések

váltak szükségessé. A siklósi, németüröghi és budai vámnál rendőrök álltak fel, a kik állandó összeköttetést tartottak fenn telefon és lovasrendőrök útján a városházával.

A vörös május ünnepének főszínhelyére, az üszöghi erdőbe, már reggel öt órakor kivonultak a csendőrök, később pedig egy század 52-es baka és egy század 9 es honvédhuszárlovasság foglalt állást az erdőben.

És egykép lehetett látni úgy a falvakból érkező, mint a városból jövő jelvényes munkásokat, a kik azonban nem csapatonkint, csak szétszórtan jöttek és minden demonstrációtól tartózkodtak.

Bent a városban pedig a városházán kora reggeltől akcióban voltak a rendőrség fejei. Egyik staféta jött, a másik ment; szólott a városházi telefon csengettyűje folyton, úgy, hogy még a telefonos kisasszonyoknak is megrontotta ez a nap a vasárnapi kevés nyugalalmukat. Eközben kezdett élénkülni

a város képe

is. A piacon és az utcákon lépten-nyomon ünnepi ruhába öltözött munkások tüntek fel, kiknek mellére volt tűzve a vörös kokárda, e felirattal:

1898. május 1. — Általános választási jog!

Férfiak, asszonyok; leányok és gyerekek egykép e jelvényvel ellátva jártak-keltek az utcákon s a jelvényeket árulták is; bár nagyon is megfizették érte a népet, mivel 10 krajcár volt az ára.

Egyébként csend és nyugalom volt s a sarkon álló rendőrön kívül nem is lehetett rendőrt látni az utcán.

A munkások zöme a gyár-utcában levő munkásképző egyleti helyiséget kereste fel. Ugy délelőtt 10 órára összegyűlt ott az udvaron és az utcán vagy nyolcszáz ember, köztük igen sok vidéki is.

Hanem erre már *Vaszary Gyula* rendőrfőkapitány is ott termett embereivel. Felhívta *Szabó József*, egyleti titkárt, hogy a népet az egyleti helyiség elhagyására szólítsa fel.

fájdalomtól, gyönyörködni szeretne az ártatlan hajadon felett, kinek arcán a halál szépsége ül.

— Orvos ur! — suttog a beteg — hány óra?

— Kilenc óra elmúlt, már késő este van — urnóm!

— Tudassa majd — kérem szegény Lajosommal, hogy utolsó pillanatomban végcsókom hozzája száll, melyben ő érte szenvedő lelkemet küldöm el neki. Igen kilenc óra! Ő már azóta ott vár a kert alatt. Várj! várj! majd találkozunk! Jó éjt — Lajos — jó éjt! Tudod: »az igaz szerelem nem hal meg — soha!« . . .

Az orvos még egy szelid pillantást vetett betegére, majd szuró tekintettel végig mérte a tompa érzékű öreg urat és eltávozott, nem akarta látni tovább a már félig holt nőt kínos vergődései között.

Kevéssel ezután a vén kastély kriptájának rozsdás ajtaja becsukódott a Bakó család legutolsó sarja, az ártatlan — Margit után. Megkönnyezte őt mindenki.

Lajos pedig még mindig eljár a kastély mellé, hol az ablakra szegzett szemekkel várja Margitot s mikor már jó ideig várt hiába, a könnyáztatott kendőbe temeti arcát és sirva ballag a tóparti ház felé.

Közöttünk jár és él, mint mi, a kiknek az Isten észit és akaratot adott, csak hogy ő már azokat nem használhatja többé! . . .

Zsigmond Konrad.

— Szenvedésem hasonlók, Margit, mióta a csendesen hullámzó viz színén csolnakunkban az evezőt felváltva forgattuk, azóta nincs éjjelem, nappalom. Éjji örként járom körül minden este e házat s tájékát és elandalgok önkéntelen e szép kert környékén.

De — Margit — maga sir, szenved szüntelen, tudom, hogy szívfájdalma rokon az enyémmel; tudom, hogy e világon nem lehet senki, ki oly híven és igazán, oly önzetlenül szeretné, mint én! Magának rossz e ház levegője, jőjön el hozzánk, van nekem jó édes anyám, a ki ép úgy szereti mint én; hadd viselje gondját az magának úgy, mintha édes leánya volna és én, mintha édes testvérem lenne, sőt még annál is jobban!

— Maga olyan jó! De nem tudja, hogy »nem lehet«! Még a kastélyból sem szabad kimenem. Rózát sem láthatom többé! Oh, én boldogtalan! Itt keil a börtönben elvesznem, senyvednem. Én is magával érzek mindenben Lajos. Olyan jól esik nekem, ha elmondhatom magának azt, a mit érzek. Meg van törve az én lelkem, ki vagyok fáradva, oly nagyon beteg vagyok! Jó éjt, — Lajos — jó éjt!!

Szavai elakadtak, zokogása hallatszott. Zsebkendőjét, — melylyel könnyeit letörle — ledobta az erkélyről az ifjuhoz, mohón kapott ez a kendő után, csókjaival halmozta el azt, melyben egy ártatlan keservkönyneit dobta vissza — nehéz fájdalmában — annak, kiért azokat hullatta.

Sokaig nézett még föl oda, de a nő eltűnt előle, hiába várta, hiába nézte. Azt vette

— Elvállalja-e érte a felelősséget, hogy rögtön szétoszlik a nép? Mert különben én ürittetem ki a helyiséget.

Szabó József, majd az egyleti elnök, Szekeres Károly, erre felhívták a népet a szétoszlásra, a mi csakhamar meg is történt. Ekkor százával vonult végig a nép az utcákon, a mi azonban szintén minden baj nélkül mult el.

Valaki kiadta a jelszót:

— Menjünk fel a Tettyére!

És csakhamar egész rajokban vonult fel a nép a Tettyére, a hol már igen sok első majálist tartó kirándulót talált. Persze folyt a sörivás, húzta a cigány s később megpróbálták a munkások, hogy elénekeljék a munkásindulót. Énekeltek is; többször is bele fogtak, de a majálist tartó kirándulók nótái is belevagyultak az énekbe s végre is abbahagyták az induló teljes eléneklését.

Természetesen, a Tettyén voltak rendőrök s később Vaszary Gyula főkapitány is kikocsizott oda. De itt is rendben folyt le minden.

Igy következett el a

délután.

A város utcáin megindult a népvándorlás. Özönlött ki a nép mindenfelé a kiránduló helyekre; a munkások pedig hosszú vonalban lepték el az üszöghi országutat és siettek kifelé az üszöghi erdőbe. Nem volt ez felvonulás, hanem valóságos vándorlás. Egy csapat férfi és nő után lekete maradt egy darabig az országut s aztán megint betarkította a szántóföldek között elhúzódó poros utvonat szürkességét egy másik, harmadik, századik csapat.

A vámoknál pedig ott álltak a rendőrök s Kovács Antal rendőrbiztos vezetése alatt lovas rendőrök tartották fenn az összeköttetést az üszöghi erdő és a budai vám között, a honnan telefonon jött minden negyedóránként értesítés a városházára. A többi vámoknál csendőrök is álltak teljes készenlétben. Magán a városházán azonban a stafétákat fogadó rendőrkapitány és a felváltott s felváltásra kivonuló rendőrökön s az inspekciós fendőrbiztoson kívül nem volt senki.

Csak este felé, hat óra után, ütött tábor az udvaron egy század baka, a kik a gulába rakott szuronyos puskák mellett morzsolták a bakaimádságokat elveszett vasárnapjuknak miatta

Az üszöghi erdőben

pedig volt vagy ötezer ember; férfiak, asszonyok, lányok és öregek; pécsiek és falusiak; munkások és földmivesek. Mindegyiknek ott vöröslött a jelvény a mellén; a főbb vezetőknek pedig még ott volt feltűzve a budapesti jelvény is, egy vörös réz medália, rajta a munka alakja és ez a felírás:

1898. május 1. — Budapest.

Általános választási jog!

A munkásképző-egyleti dalkar tagjai aranylanttal jelzett jelvényeket viseltek s lehetett látni több piros sipkás leányt is, kiknek sapkájáról szólt le az irás:

Jogot a népek!

A vendéglő előtti téren és a fák alatt pedig rengeteg asztal mellett folyt a sörivás és uzsonna. A ki már helyet nem kapott, az a fűbe heveredett le és ott evett-ivott. A több helyen felállított sörkiméréseket valósággal ostromolták s nemcsak a vendéglő mögötti teret lepte el a nép, de még a mézeskalácsos sátrak árnyában, sőt a csendőrök közelében is helyet foglalt a fűvön és mulatott kedvére.

Valóságos óriási majális volt ez, ostrom-állapot mellett.

— Őriznek bennünket, nehogy valami bajunk essék! — Élcelt a nép és a hangulat jókedvű volt inkább, mint elkeseredett.

Egy szakasz csendőr, gulába rakott szuronyos puskák mellett pihenve, volt mindig a nép szeme előtt. Bent a vendéglő háta megettől a vendéglő háta megettől a gyalogság,

hátrább a huszárság. A Zsolnay-banda pedig fujta a nótákat, hogy a zene se hiányozzék az ünnepről.

Az ellenőrzés és intézkedés fárasztó szerepe odakünn az erdőben már a járási hatóságnak, Vaniss Sándor főszolgabírónak jutott, ki mellett folyton ott volt Forray Valér szolgabíró is. A csendőrök Farkas Károly csendőrfőhadnagy vezényelte, a helyszínén volt Bogyay Vince százados, pécsi csendőrszárnyparancsnok utasításai szerint.

Igy folyt az ünnep egész négy óráig. Ekkor a munkásképző-egylet dalkara egy kis változatosság okáért belekezdett a munkásindulóba. Harsogott az erdő az énektől, melyet azonban Vaniss Sándor, főszolgabíró felszólítására csakhamar abbahagytak. Közben megjött Vaszary Gyula főkapitány is, hogy szétnézzen, milyen a hangulat az ünnepen. Ekkor a lovasrendőrök haza vonultak s csak a hegybiztos és a hegyőrök maradtak kint, hogy hirt hozzanak a városba, gyors lábu lovaikon, ha közelg az est és vonulnak befelé, oszolnak szét a munkások.

Majd egyszerre táncra jött kedve a munkás szakegylet fiataljainak. Megkérték hát a főszolgabíró, a ki meg is engedte, hogy a munkásszakegyleti dalkar tagjai által körülállt, söröspoharak alatt roskadozó asztalok miatt bizony nagyon szűkecske helyen táncra perdüljenek. És fujta a banda, folyt a tánc s behangzott a pohárcsörgésbe és zúgó morajba a táncot rendezők szava, amint négyesre állították fel a párokat. Közben az erdők útjait is járta a nép; de persze csak a — kivezető s nem az erdő sűrűjébe bevezető utakat. A vendéglő melletti kerek kútnál pedig ember ember hátán törte magát a friss vizért, úgy annyira, hogy végre is két csendőrnek kellett középük menni és egy kis rendet csinálni közöttük.

A főispán a nép között.

Báró Fejérváry Imre dr. főispán, a hogy szombaton haza jött budapesti utjáról, nyomban tudakozódott a hatóságnál, hogy milyen a nép hangulata, vasárnap pedig egész napon talpon volt ő maga is és a vármegyeházán a vidéki járásokból érkező jelentéseket elintéző, a városházán is meghallgatta a tett intézkedésekről a jelentéseket.

Délután öt óraker pedig már kint volt az üszöghi erdőben. Vaszary Gyula főkapitány, Bogyay Vince csendőrszázados, Vaniss Sándor főszolgabíró, Forray Valér szolgabíró, Farkas Károly csendőrfőhadnagy és a kirendelt katonaság vezénylő tisztjei kíséretében körüljárta az erdőt, a legsűrűbb néptömegben ment át s mindenre kiterjesztette figyelmét.

Ekkor már a nép kezdett hazafelé szálalogni. Nagy rajokban vonult be a városba, legnagyobbbrészt azonban csupán az a tömeg, a melyik csak nézni és kirándulás végett ment ki az erdőbe.

Maguk a munkások csak félhét felé kezdtek oszladozni, a mikor Vaniss Sándor főszolgabíró felhívta őket, hogy fejezzék be az ünnepet és menjen mindenki békességben haza. A falusiak falujukba, a pécsiek be a városba. Erre már egy újabb század katonaság is felvonult az erdőbe.

Az este.

A főispán a városházára hajtatott egyenesen, mikor az erdőből hazaérkezett s ott Vaszary Gyula főkapitány hivatalos szobájában várta a további híreket.

A városháza udvarában táborozó katonaságot eközben meg szemléltette Stenzl Alajos ezredes is; az erdőből pedig lovon jött be Horváth hegybiztos jelenteni, hogy a munkások indulnak hazafelé.

A szétoszlás is megtörtént minden baj nélkül. Nem volt rendtelenség se az országutakon, se a vámoknál, sem bent a városban, hová a munkások szinte minden feltűnést kerülve jöttek be s az egyleti helyiségbe mentek a gyár-utca 7. szám alá.

Nyolc óraker már a budai vámtól haza

kocsizott a városházára Oberhammer Antal rendőrkapitány is és jelentette, hogy odakünn minden csendes.

Most a szakegyleti helyiségre kellett fordítani a figyelmet. Sok volt ott a nép; de a rendes vasárnapesti gyülekezésen és mulatságon kívül nem történt semmi.

A városháza udvaráról csak 11 óra után vonult el a katonaság s az egész napi hajszában elfáradt rendőrök őrzőjükhöz kívül mi sem jelezte többé a fegyveres fedezett mellett lefolyt vörös májust.

A mi a hatóság eljárását illeti, az mindenütt tapintatos és méltányos volt.

A mi a munkások hangulatára vonatkozik, az is elég kedvező volt. A nép nem foglalkozott alattomos tervekkel; elégtelen volt egy kissé — különösen az a rész, bár ez csekély töredék volt, mely az összetartás megszakitását emlegette a munkások között — de különben tetszésére kiünnepelte magát a vörös május alkalmából.

A megyében.

A megyében és az egész pécsi csendőrszárnyparancsnokság területén csendben folyt le május elseje. A hatóság, természetesen, mindenütt a legszélesebb körű intézkedéseket tette; a főszolgabírók és a jegyzői kar egész nap permanenciában volt a járások székhelyein és a községekben s a nép nem is cselekedett meg sehol legcsekélyebb rendzavarást sem.

Nagyobb népcsoportosulás kevés helyen volt. Egyedül Szentkút mellett jött össze vagy 2-3 ezer ember, kik között igen sok volt a pécsi munkás is s itt formális népgyűlést tartottak, a mely azonban szintén csendben folyt le.

A hatóság pedig örül, mert a belügyminiszternek megteheti a nem is remélt jelentést, hogy a vörös május Pécsen és a megyében minden zavargás nélkül folyt le.

A zirc-ciszterci rend jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. május 2.

Szombaton este megjelent vasárnapi lapunkban közöltük a zirc-ciszterci rend nyolczszázéves fennállása jubileumának harmadik ünnepjéről szóló bő értesüléseinket.

Az ünnep egyházi része hat óraker az oltári szentség betételével ért véget s ugyanekkor tartotta

a Tornacsarnokban

a pécsi ciszterci főgimnázium ifjusága ünnepélyét. Ez ünnepély egyneved nyolc óraker végződött s fénypontja volt Békefi Remig, ciszterci rendi áldozár, volt pécsi főgimnáziumi tanár, jelenleg egyetemi tanár szabad előadása, a zirc-ciszterci rend multjáról és jelenjéről.

Békefi Remig azzal kezdte a remek beszédet, hogy elfogódva lép most a közönség elé a jubileum alkalmából, hiszen Pécshez öt édes emlékek kötik. Beszélte általában a rendről s különösen annak Magyarországon való működését méltatta. Magyarország a Franciaországból betelepített ciszterciek révén a művelődés és művészet terén jóval megelőzte Németországot is, mert Németország megkerülésével hozták be hazánkba a francia műveltség virágait. A rend erdőirtással, földmíveléssel foglalkozott évszázadokig s ma is a munka, az ifjuság nevelése és a katolikus hitek vezetése a feladata.

Nagyhatású szabad előadását azzal fejezte be, hogy minek vázolja ő a rend munkásságát? Hiszen Pécs csaknem egy évszázad óta látja kebelében a ciszterciakat, a kik fiait nevelik s hogy méltányolja is munkásságukat, azt legszebben mutatja az az örvendetes tény, hogy a rend ünnepe egész Pécs város ünnepévé lett!

Igen szép pontja volt az ünnepélynek Meiszner Imre »Cantaté«-jának eléneklése Bitter Illés tanár vezetése alatt. A »Cantate«

zeneszerzője, *Meisner* Imre, pécsi fiu, a főgimnázium volt növendéke, jelenleg szigorló orvos Budapesten. *Platz* Bonifác szövegét igazi zeneszerzői talentummal zenésítette meg; a zenének áriája dallamos, a gyermekkarok kellemesek s az egész művön az erő és lelkesedés vonul át.

Felemelő hatással volt az ünnepélyen *Mészáros* Amand alkalmi ódájának előadása, melyet *Agh* Timót dr. olvasott fel. A magas-szárnyalású költemény címe »Emlékezés szent Róbert apát és a Ciszterciumra a ciszterci rend nyolcszázados fennállásának örömmünnepe alkalmából«. A szép költemény így kezdődik:

Óh képzelet! vidd tündér szárnyidon
S ragadd lelkünket ős hazánkba el,
Melynek hős völgye ölen egykoron
Rendünk kinyíla, mint virágkehely . . .
Ciszterciumba vidd, hol szent Róbert,
Dicső atyánk, jóságos szive vert,
S csodás szentsége égi sugarát
Családjának örökbe hagyta át.

Testvéreim! Róbert a mi atyánk;
Zarándokoljunk el poraihoz,
S támaszsa fei sirjából hős imánk,
Melyből az istenáldás áradoz. —
Cisztercium a mi bölcsőnk helye,
Örök dicsőség fényivel tele,
S öleljük át az áldott kegyhelyet, —
Ennél nemesb gyönyör nem, nem lehet!

Itt a rend fogadalmairól szól a költemény s azután így folytatódik:

Tanunk Cisztercium! . . . A képzelem
Fölépit téged is, szent cella-várt!
Mely, — mint erényfállal védett helyen, —
Oly sok dicső vitézt szívébe zárt . . .
Elénkbe tün a rémes rengeteg,
Hol a madárka sem mert szállni meg,
S hol szikla közt, sűrű bozót alatt
Csak félve vert buvó tanyát a vad.

És mily varázslat!?! . . . Tündérgert leszen
A bús pagony s kietlen pusztaság;
A vad indán piros gerezd terem,
S tövis helyett aranykalász s virág . . .
A völgy ölen a szikla szívéből
Az Úr szent hajloka is felépül,
S harangja a messzeségbe sirja
Az angyaléneket: »Ave Mária! . . .«

S fölépül a szerény családi ház;
Nyílt homlokán az ős cimere ragyog:
Kereszt-sugarban négy betű . . . Vigyázz,
E négy betű a »MORS« . . . a nyílt titok:
»Ki a világnak meghal, élve él . . .«
— Az Istenember ajka így beszél. —
Ez a halál nem öl, de éltet ad,
S Isten kezéből örök jutalmat.

Ez ős cimere alatt küzdöttetek,
Te fővezér, Róbert, s te hős sereg! . . .
Imával ostromolva az eget,
Istenmalasztal telt meg lelketek;
S veritékgyöngyök a merre hullt,
Az áldások virága felvirult;
Oh, mert ha a munkán ima viraszt,
Rászáll az üdv, szerencse és malaszt!

Ekkor tér át a költő eszmemenete a rend jubileumi ünnepére és a jelenre:

. . . A szent zarándokutat megtevők! . . .
Ismét kedves hazánk keblén vagyunk . . .
Most tudjuk, érezzük csak, mily dicsők
A vágy, a cél, melyekért harcolunk?!
»Imádni Istent! . . .« buzgón könyörgvén:
Viruljon mindenütt a szép erény,
S hogy béke, áldás, jólét lebegjen
Édes hazánkon és e nemzetén.

»Munkálni! . . .« az ifjúságnak szívét,
Ezt a reménnyel biztató talajt,
Hogy irtva mindent, a mi gyom, szemét,
Erény virágait teremje majd;
S kezünk, szavunk áldáshozó nyomán
Lelkében éledjen a tudomány;
S ha ez valósul, munkánk díjaul
A műre szünek örömkönyűje hull.

Befejezésül a jövőre kéri Isten áldását a következő magasztos szavakban:

»Nyolc századok dicső emlékből
Fakaszd ki új koroknak hajnalát,
S nagy szentjeink magas erényiből
Adj egy sugárt az unokáknak át,
Hogy lelkesülten szolgálván Néked,
S oktattva az ifju nemzedéket:
Még a halálban is éljen nevünk! . . .
Nagy Istenünk! óh ezt add meg nekünk!! . . .«

A disztrakoma.

A nagyjelentőségű s nemcsak a rendtagokra, de a rend intézetében kiképeztetést nyert intelligencia nagy seregére is feledhetetlen ünnep befejezésül tegnap déli egy óraker nagy és díszes társaság gyűlt egybe a ciszterciák vendégszerető házában disztrakomára.

A vendégek a szeretetreméltó rendtagokkal vegyest az intézet nagy dísztermében foglaltak helyet az egész termet körülfutó, dúsan és díszesen terített asztaloknál. Ott voltak *Troll* Ferenc nagypréposttal az élükön a székeskáptalannak csaknem összes tagjai, a lelkeskedő papság köréből *Károly* Ignác és *Magenheim* József plébánosok, *Rézbányay* János árvaházi igazgató, *Pataky* Lucidus irgalmasrendi perjel; *Butykay* honvédelezredes, *Blaskovics* István kir. táblai elnök, *Balogh* Károly tanácselnök, *Pilch* Antal kir. táblai bíró, *Sávell* Kálmán kuriai bíró, tszéki elnök, *Opris* Péter postaigazgató, *Dragonescu* Döme pénzügyigazgató, *Trixler* Károly alispán, *Nendtvich* Andor helyettes polgármester, *Tróber* Aladár városi és *Koszits* Kamill megyei főjegyzők, *Bánffay* Simon kir. közjegyzői és *Erreth* János ügyvédi kamarai elnökök, *Dischka* Győző főreáltanodai igazgató, *Kiss* József reáltanár, *Perls* Ármin főrabbi, *Kammerer* Ferenc takerékpártári igazgató, *Kindl* József segélyző egyleti igazgató, *Szuly* János ügyvéd, *Schapringer* Gusztáv bankár, *Mutschenbacher* Viktor jogtanár, *Bokor* Ferenc nyug. reáltanár s még sokan.

A negyedik fogásnál fölemelkedett *Incédy* Dénes igazgató és házfőnök s magas szárnyalású, magvas beszédben éltette a római pápát és a legelső magyar embert, a királyt. Utána *Troll* Ferenc, káptalani nagyprépost köszöntötte fel lelkesült és lelkesítő szavakkal a jubiláló ciszterci rendet, mely az ifjúság fogékony lelkébe oly eredménydúsan csepegteti az igaz vallásosság és buzgó hazafiság szent érzelmeit. *Trixler* Károly alispán a vármegye nevében üdvözölte a rendet, mert alig van a vármegyében község, a melyben irántuk hálára kötelezett tanítvány ne élne. *Nendtvich* Andor helyettes polgármester a város nevében emelt poharat a pécsi rendházra, mint a városi polgárság egyik legérdemdúsabb tagjára, mely a városnak méltán büszkeségét képezi. Majd ismét *Incédy* igazgató kért szót, hogy köszönetet mondjon mindazoknak a testületeknek és egyéneknek, kik a szeretetnek s elismerésnek oly megható nyilvánulásával vettek részt a rend ünnepében, köszönetet mondott különösen Hetey megyés püspöknek, ki fáradságot nem ismerve, személyesen működött közre a lélekemelő ünnepen, a székeskáptalannak, az egész papságnak, Pécs városának és Baranyavármegyének s mindazoknak, kik igaz szívvel résztvettek az ünnepsében. Majd ismét *Troll* nagyprépost szólott és felköszöntötte a rendnek jelenvolt Nesztorát, *Mayer* Móríc tanárt s végül *Szuly* János ügyvéd mondott a pécsi intézet volt tanítványai nevében hatásos beszédet, tolmácsolva a hála érzelmét a multért s az igaz barátságot és szeretetet, a mely a rend tagjaihoz fűzi a jelenben.

Ebéd után a társaság a kertbe vonult, hol az árnyas fák lombjai alatt még soká kedélyes társalgás közben élvezték az enyhe májusi nap kellemeit.

Ezzel nyert befejezést az az emlékezetes ünnepség, a mely alkalmul szolgált egész városunknak, sőt mondhatni az egész országnak

elismerését és háláját tanusítani a hazafias rend iránt, a mely hogy minél tovább virágozzék, a magunk részéről is őszinte szívből kívánjuk!

H i r e k.

Pécs, 1898. május 2.

A köszörtüs.

A Miska gyerek még alig mult tizennégy éves, már is említésre méltó helyet foglal el a nagy társadalomban. Hivatala is van. Amivel fizetés is jár; még pedig nem úgy, mint másoknak. Nem évente, nem is havonta és még nem is naponta. Kijár az neki legtöbbször olyankor is, mikor nem óhajtja; sőt talán mindig ilyenkor. Nem irigyleni való? Mert hát a kiméret sem amugy meghatározás szerint megy. Főnöke a Csiriz uraság hangulatától és a lábszija hosszu vagy rövid, puha vagy kerges voltától van az függővé téve. Tudniillik Miska gyerek a lábtümművészet laboratóriumában van alkalmazva. Ott pucolja a krumplit és fogja a gyermeket, hogy maradjon, mert mindig sir. (A kis nyavalyás.) No meg az is előfordul úgy elvéte, hogy egy pár pofoncsapott csizmát, vagy felképelt cipőt kell hazaszállítani. (Ilyenkor a siránkozó kis Kata lekerül földre.) No ilyenkor aztán a Miskáé a diófaig,

Most is egy ilyen kiküldetésben volt. Már jön a Széchenyi-tér felől, a király-utcán. Ingujját lobogtatja a ravaszkodó szellő, de ő széluramon kifogott. Felgyürközött egész könyékig. Papucsja egyre klep-kloppol utána. Talán ezen tündök most? Mert rendkívül el van szontyolodva. Mintha egyébbel sem foglalkoznék soha mint azon gondolattal, hogy: minek is van lábszija a világon. Dehogy ért ő a kópésághoz. Rosz nyelvek fogták reá csak. Örül annak, hogy él. Ha ugyan épen amiatt nem kesereg.

Amint szívében mélységes világfájdalommal ott barangol a piaci patikánál, egy biciklista iramodik el mellette merész kanyarodással.

— Suty! Most itt volt, már ott van.

— No ez már valami!

Miskának megvillan a szeme. Egyet gondol, Elröppent a világfájdalom. De lehet, hogy nem is volt. Papucsait: egyiket egyik, másikat a másik kezébe kapja. Aló a biciklis után:

— A bicskám, a bicskám!

A komázáshoz nem igen szokott biciklista már jócskán elhaladt. Miska nem tágit. Fut, ahogy csak lábai engedik. Három hónap óta le nem vágott kócos haját csak úgy lengeti a szél; két keze úgy működik, mint valami megveszekedett motolla. Miska már a biciklista nyomában van, s mintha csak a leg-egészségesebb fogat rángatná, kétségbeesett hangon ismétli:

— A bicskám, a bicskám!

A biciklista ezt már hallja, de mint akinek a szénája teljesen rendben van, tovább paripázik. Pedig utóvégre is valami kell, hogy legyen a dologban. Kiesett talán valamelyik küllő? vagy valami kulcs maradt el? Ki tudja miféle baj lehet! Hisz a gyerek esze nélkül fut, ordít. A sétáló közönség is megállt és feszült kíváncsisággal bámulja a jelenetet. Sőt még az Otthon kávéházból is kicsődültek már. Ugyan mi lehet? A biciklis tovább nem állja a dicsőséget. Jobb lábát hátra fellöki s egy pillanat alatt vasparipája mellett áll balról; fogja annak csillogós kantárszárát. Visszafordul vele ott álltában; s cinikusan, de palástolhatlan szorongás közt kérdezi:

— No, a bicskám?! . . .

A Miska gyerek öt-hat lépésnyi távolságban megáll. Papucsait a balkezebe veszi mind a kettőt; jobb kezével pedig nadrágjának ugyancsak bőnyilású zsebében lázas igyekezettel kotorász. Kihuz onnan egy békanyuzót s a biciklis felé bök vele:

— Köszörülje meg!

. . . Ász.

Napirend 1898. május 3-án.

Naptár: kedd, május 3. — Róm. kath.: Szt. kereszt megtalálása. — Prot.: Ker. fölta. — Görög-kel.: (ápril 21.) Január. — Zsidó: Ijár 11. — Nap kél 4 óra 25 perckor; nyugszik 6 óra 57 perckor. — Hold kél 3 óra 52 perckor délután; nyugszik 2 óra 29 perckor reggel.

Időjárás: hőmérséklet 19 Celsius fok meleg, légnyomás 756. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint derült, száraz, meleg idő várható.

— **(Püspökünk bérmautja.)** *Hetyey* Sámuel megyés püspök ma kezdte meg bérmautját. Ma reggel hagyta el a püspök Nádasdot és saját fogatán Babarcra utazott, a hova reggel 8 órakor érkezett meg s azonnal megkezdte főpapi funkcióját. Az isteni tiszteletet követő ebéd után 2 órakor az iskolát látogatta meg a főpásztor és körülbelül 4 óra körül távozott Babarcról, hogy Mohácsra induljon, a hova — míg a mohácsi esperesi kerületben a bérálás tart — mindennap estefelé elmegy, hogy a belvárosi plébánián megszálljon. A főpapot ma délután a mohács-pécsi országúton — Mohács határánál — a városi képviselőtestület élén — melyhez a kath. hitközségi képviselőtestület is csatlakozott — Toldy Ignác városbíró fogadta és üdvözölte s lovas bandérium vezette a városba. Ugy az országútnak a városba való betorkolásánál (a Kántz-féle háznál), mint a belvárosban a Csöngő-ház mellett a plébániához vezető utca elején egy-egy diadalkapu volt fölállítva. A lakosság is rajta volt, hogy a magas vendéget illő ünnepélyességgel fogadja. Így az ipartársulatok zászlóik alatt a Szentháromság szobraig vonultak a főpásztor elé, ki a plébánialakba szállott.

— **(Áthelyezés.)** *Gyika* Emil, szigetvári kir. járásbírósi aljegyző, a szombathelyi törvényszékhez helyeztetett át.

— **(Tanári előléptetések.)** A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Danilovics* János, kaposvári állami főgimnáziumi igazgatót a VIII. fizetési osztály első fokozatába; továbbá *Péter* János, pécsi állami főreáliskolai, *Polányi* Ferenc kaposvári állami főgimnáziumi, *Kosztka* György, *Requinyi* Géza, *Hekinger* István pécsi állami főreáliskolai és *Áldor* Imre kaposvári állami főgimnáziumi tanárokat a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába; végül *Bournáz* Ernő, kaposvári állami főgimnáziumi és *Simon* Béla, pécsi állami főreáliskolai tanárokat a IX. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **(Szent Flórián ünnepe.)** A tűzoltók és kéményseprők patrónusának, Szent Flóriánnak emléknapja holnapután, a jövő szerdán lesz. Ezen a napon reggel 9 órakor a városi és Zsolnaygyári tűzoltók istentiszteletet hallgatnak és diszfelvonulással ülik meg védszentjük ünnepét.

— **(Katonai hir.)** *Krautil* Károly, pécsi 19-ik gyalogezredbeli honvéderősnagynak, mint honvédségi csapatszolgálatra nem alkalmasnak, helyi szolgálatra alkalmasnak, utóbbira való előjegyzés mellett, nyugállományba való helyezését ő felsége elrendelte.

— **(Kinevezés.)** A m. kir. igazságügyminiszter *Killer* Gyula, bonyhádi kir. járásbírósi irnokot, a bonyhádi járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **(Tilos mulatság.)** A napokban jó napot csinált magának Árpádon *Gyulánci* György. Nagy jókedvében azután éjjel az utcán elővette pisztolyát és el kezdett lövöldözni. Mivel pedig a kedvtelésnek ez a neme nincs megengedve, a csendőrök feljelentették a lövöldöző atyafit a járási főszolgabírósnak.

— **(Halálozás.)** *Péchy* József, tolnai prépost-plébános szombaton meghalt 86 éves korában. Az elhunyt, aki a tősgyökeres magyar papnak valószínű típusa volt, 1812-ik évben született, pappá szenteltetett 1835-ben. Tólnai plébánossá 1848-ban neveztetett ki s azóta — tehát 50 éven keresztül — folyton ott lelkészkedett. 1856-ban neveztetett ki préposttá. Tolnamegye közeletében tevékeny szerepet játszott s mindenkinek szeretetét és becsülését vívta ki magának tudományos mű-

veltsége-, nyílt, egyenes jelleme- és megnyerő modorával. Nyugodjék békében!

— **(Áthelyezett csendőrőrs.)** A szederkényi csendőrőrsöt a legközelebb áthelyezik Német-Bólyba. Várkonyai *Bogyay* Vince, csendőrszázados, pécsi csendőrszárny-parancsnok, ma délelőtt Német-Bólyba utazott, hogy ott az őrs számára laktanyát béreljen.

— **(Május elseji üdvözlés.)** Tegnap, május elsején, a pécsi Polgári Daloskör reggel 6 órakor testületileg felvonult a Tetytyére és ott özv. *Schmidegg* Károlyné grófné lakása előtt hangversenyt adott. Az özvegy grófné a daloskörnek igen nagy jóakarója s a daloskör ezzel a kedves meglepetéssel üdvözölte őt május elseje alkalmából.

— **(Pécsi zenekar vándoruton.)** *Jónás* János pécsi cigányprimás, ki zenekarával hosszabb ideig Fiumében volt, onnan Triesztbe ment át, most pedig május elseje óta Lipikbe van szerződötve s ott fog a fürdőközönségnek játszani szeptember végeig. Valószínű, hogy Lipikből haza jön egy pár hétre, mert meghívást kapott Brüsszelbe s oda november elsejére kell megérkeznie.

— **(A torkába lőtt.)** Siklóson a napokban véresvégü eset történt. *Dobos* Mihály, ottani lakos, Flóbert-puskával játszadozott, nem törődve gondatlanságában azzal, hogy a fegyver töltve van. Egyszerre csak a puská elsült és a közelben álló *Elflein* Ferencet találták a sörétek, még pedig a torkán. Szerencsére, a megsebesített ember sebe nem életveszélyes. Az ügyben a siklósi járásbírósnak megindította a vizsgálatot.

— **(Évzáró önképzőköri gyűlés.)**

Az állami főreáliskola »Etvös-önképzőkör« vasárnap, f. hó 1-én tartotta évzáró gyűlését. A gyűlés tárgysorozata a következő volt: »Hymnus«, énekelte az ifjusági énekkar. Jelentés a kör idejéről működéséről, előadta *Barta* Lajos, VIII. o. t., a kör alelnöke. »Tompá költői munkássága a szabadságharc után«, írta és felolvasta *Antal* Márk VIII. o. t. »A golyóhoz« *Tompától*, szavalta *Fischer* Sándor VIII. o. t. »Diadalének«, énekelte a ifjusági énekkar. »Deák föllirati javaslatából«, előadta *Landgraf* József VI. o. t. »Dalünnepe«, énekelte az ifjusági énekkar. »Az öreg szolga«, *Tompától*, szavalta *Schwarz* Gábor VIII. o. t. Végre a pályadíjak osztattak ki a következő pályanyertes munkák szerzőinek: »Ujabb epikus költészetünk, különös tekintettel Arany Jánosra« *Dij* 4 drb. császári arany, kitűzte a pécsi Nemzeti Casino. Elnyerte *Barta* Lajos VIII. o. t. A másik pályamű szerzője *Pauk* Vilmos VIII. o. t. 1 drb. aranyat kapott a Szautter-alapból. »Petőfi és a szabadságharc« c. tételre szintén ketten pályáztak; *Barta* Lajos és *Antal* Márk VIII. o. t. kik közt a *Krausz* Ignác ur adományozta 20 frt pályadíj megosztott. A *Krausz* Ignác ur adományozta másik 20 frtot *Weisz* Ödön VIII. o. t. kapta meg »A reformáció hatása irodalmunkra és művelődésünkre« c. dolgozatáért. A *Dischka* Győző, főreáliskolai igazgató ur által kitűzött 1 drb. császári aranyat *Büchler* Dávid VIII. o. t. nyerte el »A magyarok és németek érintkezése az Árpádok alatt« c. pályamunkájával. Az Engel-féle alapból kitűzött 1 drb. tíz frankos aranyat »A román földmérés és annak kulturális hatása« c. dolgozat szerzője, *Antal* Márk VIII. o. t. kapta meg. Mint legjobb szavalók a következők jutalmaztattak; *Schwarz* Gábor VIII. o. t. 2 drb. arannyal, *Landgraf* József VI. o. t. és *Jokics* Tivadar V. o. t. 5—5 koronával. A díjkiosztás kapcsán *Gallo-vich* János tanár, az önképzőkör vezetője, hatásos beszédet mondott, mely valószínű apoteozisa volt a munkaszeretnek. Ugyaníly szellem lengte át *Dischka* Győző, főreáliskolai igazgató záróbeszédét is, mely szivből jövő, szivhez szóló hangjával mély hatást tett az egybegyűlt ifjakra, annál is inkább, mert folyton önmaguk tapasztalják, hogy igazgatójuk nemcsak szóval hirdeti a munka kedvelését, hanem maga a megtestesült munkaszeretet,

hogy ő nemes hivatásának minden idejét s erejét feláldozza s az önképzőkör működését pályadíjak kitűzésével anyagilag is támogatja. *Dischka* Győző igazgató végül köszönetet mondott azon nemes adakozóknak, kik adományaikkal lehetővé tették, hogy ily nagyszámú pályadíjat lehetett kitűzni; továbbá *Szombathelyi* N. tanárnak, ki mint a Nemzeti Casino képviselője jelent meg; megdicsérte a pályanyerteseket s az ifjusági énekkart, mely *Eckhardt* Antal zenetanár vezetése mellett meglepő szabatossággal és ügyességgel adta elő a programban előfordult énekszámokat.

— **(Gyilkosság boszúból.)** A mohácsi csendőrszázadosról *Kardos* őrmester táviratban értesítette a pécsi szárnyparancsnokságot, hogy Baron tegnap délelőtt véres gyilkosság történt. *Szeifert* András, ottani lakost, ugyanis lelőtte régi haragosa, *Jung* Mihály. A gyilkos boszúból követte el a gyilkosságot, melyet előre megfontolt szándékkal, azzal az elhatározással hajtott végre, hogy régi haragosát lelővi. Tegnap délelőtt, mikor találkozott *Szeifert* az utcán, revolvert rántott elő és egy jól irányzott lövéssel agyonlőtte azt. A gyilkos maga jelentkezett a mohácsi járásbírósnak, a hol vizsgálati fogságba helyezték.

— **(Lemondott plébános.)** *Götz* Sándor, szegzárd-ujvárosi plébános, beadta a megyéspüspökhöz lemondási kérvényét a szegzárd-ujvárosi plébánosi állásról. A lemondott plébános ellen a hívek között ellenzék alakult, mely valószínű hajszát akart ellene indítani és *Hetyey* Sámuel megyéspüspöknél kérte ellene a vizsgálat elrendelését. Ezt a vizsgálatot azonban a plébános nem várta be, hanem most lemondott állásáról.

— **(A villamos vasut a kereskedelmi miniszteriumban.)** Szombaton délután volt Budapesten a keresk. miniszteriumban a pécsi villamos vasut engedélyezési tárgyalása. A tárgyaláson *Vörös* László államtitkár elnökölt s a város érdekeit a polgármester elnöklete alatt a tiszti főügyészből, a gazdasági tanácsosból, a városi főmérnökből, továbbá *Jobst* László dr., *Littke* József és *Záray* Károly dr. bizottsági tagokból álló küldöttség képviselte. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a király-utcai vonalat úgy engedélyezte a miniszter, ha a Percel utcán párhuzamos vonal építtetik, ha a rendes forgalom a király-utcán nehézségekkel járna s egyelőre a király-utcai vonal így próbáltatik ki. Ha nem válik be, akkor a forgalom a Percel-utcai vonalra helyeztetik át. A vállalkozók és a város közötti szerződés pontjai egyebekben nem szenvedtek lényeges változtatást. Az engedélyezési tárgyalás eredményéről a küldöttség egy legközelebb tartandó városi közgyűlésnek fog beszámolni.

— **(A malomkerekek alatt.)** *Gyenes* István facér csizmadialeánynek Mohácsra kedve kerekedett csolnakázásra; magával csalta a 10 éves *Grosits* Jánost is. Minthogy Gyenes evezni nem tudott, a csolnak egy malomkereke alá került. Már-már alámerülni látszott, mindön szerencsére a molnárok a bajt észrevették és a megijedt gyerekeket a biztos haláltól megmentették. Gyenest feljelentették a szolgabírósnak.

— **(Életunt beteg.)** Több mint egy éve volt már az ágyhoz láncolva *Sebestény* Mari, bölcseki lakos. Hosszu, kínos betegség üldözte és a szegény beteg jól tudta, hogy egyedüli megváltása a halál. De mintha még ez a megváltás is kerülte volna. Ugy vágyódott szegény Mari utána, de csak nem jött. Végre kifogyott a türelemből és egy reggel az ajtó sarkára felakasztotta magát. Most már megszűntek minden gondjai, az álom hív barát.

— **(Körorvos választás.)** A maissi községi orvosi állásra három pályázó közül egyhangulag dr. *Mendl* Manó gyulafejvári orvost — dr. *Mendl* Lajos, vármegyénk tiszti főorvosának rokonát — választották meg. A Darázs, Herceg-Márok, Batina és Vörösmarth

községek szövetkezetéből alakított vörösmarhi kórorvosi állásra pedig egyhangulag dr Beloncsik Márton, a budapesti »Bethesda-kórház« segédorvosát választották meg kórorvossá.

— **(A kölkedí vitéz.)** Schmidt Lajos, Szabarból Kölkedre költözött földmives, nem nagy barátja volt a munkának, melynél többre becsülte a folytonos vadászatot. Mint-hogy oroszlanok, tigrisek, de még nyulak sem kerültek fegyverének csöve elé, hát a kutyákra vetette szemét. Egyik napon Molnár Mátyás gazda háza előtt annak kutyájára lőtt, másnap pedig Babos András kutyáját legyintette fülön puskájával. Babos ezért egy alkalommal kérdőre vonván Schmidtet, ez egyenesen haza szaladt, s fegyverével Babos lakásába ment, s ott le akarta löni. Ha Babos az istálló ajtaját magára nem zárja, nagy baj történik. A mohácsi csendőrség Schmidtet Lajost szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztatta és a mohácsi járásbírósnak átadta.

— **(Körözött tanító.)** Nusser János, a bellyei főhercegi uradalom Malomszék (Braidaföld) pusztáján alkalmazott tanító, nagyszombat óta eltűnt lakásáról s azóta nem került elő. Minthogy nagyon szerelmes volt és szerelme nem talált viszonzásra, nem lehetetlen, hogy öngyilkos lett, vagy világga ment. A hatóság körözi.

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)** A belügyminiszter a szakcsi Katholikus Kör, — a madocsi Olvasókör, — a faddi Polgári Olvasókör és a szigetvári Jótékony Nőegylet alapszabályait jóváhagyta.

— **(Megégett gyermek.)** A csendőrség egy rémes esetről ad értesítést. Ugyanis Dombóvár mellett az Adorján-féle erdőben hét-főn nagy tűz ütött ki s a tűzben egy Ancsura Gergely nevű 10 éves gyermek lelte halálát. Mikor segélyére siettek, már meg volt halva. A dologban az a legérdekesebb, hogy a szülők a hatóság előtt büntetéstől való félelmükben eltitkolták a szerencsétlenséget s a kis halottat el is temették még az nap. A tamási járásbírósnak most jutott tudomására az eset és azonnal meg is indította a legerélyesebb vizsgálatot. Hogy az erdő mi okból gyuladt ki, azt eddig még nem tudták megállapítani.

— **(Horvát szocialisták.)** Eddig csak a lobbanékony vérű magyar munkások között hódítottak a szocialista vezérek, most azonban a horvát földmivesek között is elterjesztették tanaikat. Mint mohácsi tudósítónk írja, Frigyes főherceg birtoka mellett levő Darázs és Hercegmárok községben, a horvát földmivesek között újból kitört a lázongás. A budapesti vezérek titokban lázitották őket; de a hatóság éber figyelemmel kíséri a lázitókat és mindenütt elejét veszi tapintatos intézkedésével az elégtelenségnek.

— **(A hadügyminiszter rendelete.)** Általános feltűnést kelt bécsi kerékpáros körökben a hadügyminiszterium által kibocsátott rendelet, mely szerint aktív katonai személyeknek tilos a kerékpáregyletekbe való belépés és benmaradás. A katonai személyek, kikről ezen rendelet szól, a tisztek, a hadsereg katonai személyzete és a népfelkelők. A legtöbb osztrák kerékpáregyletnek számos katonai tagja van, kiknek a rendelet folytán kilépésüket rögtön be kell jelenteniök. Pécsen ugyan nem léphetnek ki, mert itt bár van több kerékpáregyesület, be sem léptek a hadiak egyik kebelébe sem.

— **(Orgonailat.)** Apró lila virágocs kákból alkotott fürtök üdvözölnek mindenfelé. Gyöngye száraikon felénk hajladoznak, finom illatukat hozzánk röpitik. A sétatereket körül szegélyező orgonabokrok óriás lilakoszorúhoz hasonlítanak, a hegyek ösvényeit orgona-virág füzérek díszítik. Mintha a természet díszítésként volna, hogy ünnepeljen sétánkon. Ott szeretjük a május kedves virágát, a dalos csalágunk illatos fészket, ott az utca zajától távol! Ott ringat édes álmokba az a szerény illat, mely hizelegve követ a hegyek szellőjével!

Ah, de az utcák sarkán nagy táleákra felhalmozva, fogatlan anyókák is kínálják, szózatuk nem a csalogányok dala, kezük nem dicsekszik a harmat tisztaságával. És az utcán árult orgonavirág szomorú. Bánatosan lehajtja fürtös fejét, talán elveszett üdeséget siratja és azt a szüziesség illatot, melynek bája elvesz, ha le-törték ágáról. Mert, ha a rózsza, szegfű, ibolya megmarad lépve is frissnek, szépnek, illatosnak, mért épen az orgonavirág hal meg olyan gyorsan? és miért nem kimélik mégsem az emberek? A vasárnapi kirándulásról hazatérők nyalábszámra hozzák magukkal az orgonavirágokat. Két kezük alig bírja körülfogni. A férfiaknak a kalapjuk mellett, a nőknek a keblén éri őket a korai hervadás. A kalapról, meg a kebléről az utca porába hullnak, siető lábak összetiporják és künn a hegyi utakon siratja a csalogány.

— **(A két Sebők.)** A sok szocialista között, a kik május elsejére a vidékről jöttek be Pécsre, Sebők József görcsönyi elvtárs is bejött tegnap és betért a »Korona«-vendéglőbe, melynek tulajdonosa Sebők Gyula. A megszemjázott szocialista megivott egy pohár sört, evett egy darab kenyeret, hanem mikor az árát kérték tőle, nem tudott fizetni, de nem is akart, hanem azt állította, hogy az ő részére más rendelte a sört és kenyeret s az ki is fizette. A korcsmáros felboszankodott s nem tekintve a névrokonságot, úgy főbe ütötte vendégét a sörös pohárral, hogy az véresen ment fel a rendőrségre, elpanaszolni az esetet.

— **(Az eltűnt vadász.)** Egy toponári polgár rég ismeretes volt arról, hogy gróf Festetich erdejébe özre, fogolyra és fácánra járt lesbe s a vadat eladta. Egyik este szinte elment hazulról fegyverével, de többet nem tért vissza. Mídon a rendes időre nem érkezett meg, másnap keresésére mentek, az említett rezulában megtalálták fegyverét, de magát nem. Az a hiedelem, hogy a lesben agyonlőtték és elvitték a helyszínéről. De hát akkor mért nem vitték el fegyverét is, ha a holttestet elvitték?! Erre meg azt mondják: hihetőség a vadászó mídon látta, hogy közelednek feléje, elvetette fegyverét, nehogy azt gondolják, mikép vadászásra ment. De ez mind találgatás; a való csak az, hogy a polgárt máig sem találták meg, holott keresi napok óta nem csak családja, de a toponári polgárság is! Az esemény természetesen nagy szenzációt keltett a községben; a vizsgálat folyik s a csendőrség erősen kutat. Több gyanút keltő egyént kihallgattak s letartóztattak.

— **(Fiatal bűnösökről.)** A fiatal bűnösökről érdekes statisztikát olvasunk egy francia tudományos folyóiratban. 1840-ben még csak 8000 volt azok száma, akiket tizenhettől egészen huszonegy éves korukig elítéltek, 1895-ig már harminnegy ezernyi tekintélyes táborra szaporodtak. A fiatal delikvensek számának ezt a rohamos megnövekedését a szociológusok igen különböző okokban keresik. Vannak, kik elég igaztalanul az iskolát vádolják, mások az alkoholizmus állandó terjedésének tulajdonítják; a fiatal bűnösök számát azonban első sorban a francia családi élet megdöbbentő züllése növeszti. 1895-ben 8000 apátlan-anyáttalan árvát találtak Franciaországban. Az ember természetesen az hinné, hogy ezekből kerül ki a fiatal bűnösök főkontingense. Nem úgy van. A kitűnően szervezett francia közjótékonyosság legtöbbszörre földmives-családoknál helyezi el az ilyeneket; sorsuk többé-kevésbé türehető, fő azonban, hogy a tiszta családi élet erkölcsain és szokásain nevelkednek, ilyenekből épül a lelki alapjuk. Alig 6—800 züllött el belőlük és tért a bűn ösvényére. Más az eredmény a részleges elar-

vulásnál, ahol tudniillik a gyermek atyját vagy anyját veszti el bármi módon. Az ilyen csonka családi tüzhely, különösen a munkás-osztály-nál a bűnnek valóságos iskolája. A magára maradt nő vagy férfi új élettársat keres s bizony töbnyire nem épen a tiszta erkölcs utain. A szülők rossz példája a gyermek lelkét időnap előtt megfertőzti. Kivész belőlük a családi összetartozás érzése, gyermekeiket minél előbb lerázni iparkodnak a nyakukról. 1888-ban például az ilyen szülők hetven százaléka az állam nyakára toltta gyermekei eltartását, sokszor bizony anélkül, hogy a végső szükség erre kényszerítette volna. 1838. óta ez az arány csökkent ötven százalékra, de ennél a számnál aztán meg is állapodott. Még több az olyan szülők száma, akik gyermekeiket anyagi érdekből, tervszerűen a bűn felé terelik, az iparszerű koldulás mesterségére tanítják. Ez minden nemesebb érzést, kötelességtudást, munkaszeretetet kiöl a gyermek lelkéből, a ki aztán a javithatatlan bűnösök típusát szaporítja. A belé oltott ösztön viszi bűnre, minden külső kényszer nélkül. A sok között akadt például egy fiatal litografus, aki 2—3 frankot keresett naponként s 19 éves koráig épen tizennyolcszor itélték el lopásért, egy fiatal virágkészítő 6—7 frank napi keresettel, 18 éves korában lopás miatt 6 havi börtönt szenvedett. Számtalan ilyen esetet lehetne felsorolni, mert a félig elárvult gyermekek között 2000 bűnöst találunk. Igaza volt tehát Jules Simonnak, midőn azt mondta, hogy azok a legszázalomraméltóbb árvák, a kiknek szülei még életben vannak.

— **(Leszerelő póttartalékosok.)** Nagyon számolgatják már a póttartalékos katonák a hátralevő kis napokat, amivel még a királynak tartoznak. De most már azok a kis napok is letelnek csakhamar, mert a május meghozta számukra a várva-várt szabadság-levélet, amelylyel hazatérnek szülőfalvaikba a családjaikhoz. Mert tudni való, hogy a póttartalékosok legnagyobb része családós ember, s bizony nagy a nyomoruság otthon, mikor a kiképzés ideje alatt a kenyérkereső nem tud az éhes apróságnak kenyeret adni. Még csak három napig tart ez az állapot. Holnap és holnapután a póttartalékos leszerel és megszabadul a katonáskodástól.

A ki órát vásárol fogadja meg azt a jóakaró tanácsot, hogy ne vásároljon kéz alatt, hanem forduljon első rangú ékszerész és óras céghez. A kéz alatt vásárolt óránál sohasem tudhatja az ember, hogy megbízható-e az arany minőségében, a szerkezet kitűnőségében és új vagy jó voltában. Az ugynevezett kéz alatti vásárlásoknál, midőn különféle ügynökök az arany órát láncostul árulják, rendesen úgy szokott lenni, hogy az aranylánccal együtt mérik a rajta függő nehéz függelék is, már pedig csak világos, hogy ez az eljárás a vevőnek egyenes megkárosítása. Minden valamire való óras külön árulja a jou-jout és a láncot, nehogy vevőjét megcsalja, de meg ma már legolcsóbban és megbízhatóan csakis első rangú óras cégnél lehet vásárolni, akik összeköttetéseiknél a legjobb és legolcsóbb forráshoz jutnak és már a verseny szempontjából is kénytelenek jutányosan adni.

Ne vegyünk tehát arany és ezüst órákat, ékszereket, de különösen drágaköveket másodkézből vagy zálogházakból, hanem elsőrangú aranyművesektől. *Schönwald* R. 50 év óta fenálló cég ékszerész téren a legnagyobb választékkal szolgál és legteljesebb garantiát nyújt. Pécs Király-utca városház épület.

Művészet, irodalom.

○ A „Zenélő Magyarország“ zongorahegedű zeneműfolyóirat ép most megjelent IX. füzeté tartalmazza a következő zeneműújdonosságokat: »Mind feljöttek már a csillagok« és »Ősz az idő« két magyar nótát. II. *Meyer-Hellmund* »Tündér álmom« ábrándját. III. *Meyerbeer* J. »Ördög-Róbert« operájának »Siciliánáját« zongorára. A minden zongorázó és hegedűsnek kiváló fontossággal bíró olcsó zeneműfolyóirat havonta kétszer megjelenő mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzetéi a legujabb s legjobb választékát hozzák a modern és actualis magyar dal — műdal — salon — tánczene — couplék s hegedű darab újdonosságokból. Hat füzetre egy negyed évben 60 oldal zeneműre 1 frt az előfizetés. Előfizethetni a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalában Bpest, VI. Csengery-utca 62. sz. a honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

○ A „Pillangó.“ Ez a címe egy új, igen magas színvonalon álló heti élclapnak, melynek immár 14-ik száma fekszik előttünk. Ugy tartalma, mint különösen az eddigelé nálunk páratlan művészettel megrajzolt képei, az új élclapot, az ily nemű elsőrendű lapok közé emelik. A »Pillangó« bizonyára rövid idő alatt széles elterjedésre fog szert tenni, és ezt annyival is inkább megérdemli, mert a hasonlaltalmu és irányu legjobb külföldi lapokkal kiállja a versenyt és azokat Magyarországon feleslegessé teszi. Ajánljuk ugy egyeseknek, mint olvasókörieknek. E lapnak egyetlenegy szalonból sem szabad hiányoznia. Kiadóhivatal; Budapesten, Teréz-körút 35. sz. a. van. Előfizetési ára: negyedévre egy forint. Mutatvány számot kívánatra ingyen küldenek.

○ Az Évszak, női divat és kézimunka lap legujabb száma igen bő tartalommal jelent meg. A lap előfizetési ára negyedévre 1 frt. Megrendelhető Budapesten, Kerepesi-ut 22. szám alatt, a »Könyves Kálmán« irodalmi részvénytársaságnál.

Törvénykezés.

§ **Bukott kereskedő.** Szalántán *Sterc-finger* Sámuelné bejegyzett cégü kereskedő 1893-ban csőd alá került. Az eljárás ellene megindított és ugy ő, mint férje, ki bejegyzett cégvezetője is volt, hamis bukás vádja alá helyeztettek. A tárgyalás folyamán azonban kiderült, hogy a csődöt az általános elszegényedés és az üzlet pangása idézte elő, vádlottak csak annyiban követtek el mulasztást, hogy az üzleti könyveket 1891-től 1893-ig nem vezették rendesen. A törvényszék ma hozta meg ez ügyben ítéletét s a hamis bukás vádja alól felmentette a vádlottakat, de a fentemlített mulasztás elkövetéséért mindkettőjüket elmarasztalta kisebb összegű pénzbírságban. Az ítélet jogerős.

§ **Fiu az apa ellen.** Mult évi október huszonötödikén a mohácsi szigeten Balla József és fia András a kukorica termést hordották össze, miközben valami miatt összeszólalkoztak. Ennek a vége az lett, hogy a fiu felkapott egy ásó nyelet, melynek végén még rajta volt egy darab vas és azzal atyjának fejére ütött, majd egy másik csapást is mért reá, mit az öreg feje fölé emelt balkarjával fogott fel, minek következtében karjának alszára el is tört, úgy, hogy meggyógyulása az orvosi látélet szerint öt-hat hetet vett igénybe. A mai végtárgyaláson a törvényszék kilenc havi börtönre ítélte az apja ellen támadó fiut, a ki felebbezett az ítélet ellen, de megfelebbezte azt a kir. ügyész is, súlyosabb büntetést kérve.

§ **Az Otcoska-féle árverés.** Lapunk legutóbbi számában hirt adva az Otcoska ellen nyitott csőd folytán Belvárdon és Gyula pusztán tartandó árverésről, ennek határnapjául tévesen közöltük május 30-ikát, mert ez az

árverés Belvárd községe határában és Gyula pusztán május hó 3-án d. u. 2 órakor fog megtartatni.

Tanügy.

)(**Hitközségi számadások.** Hetey Sámuel pécsi püspök elrendelte, hogy az egyházmegye minden katolikus iskolaszéke az iskolák évi szükségleteiről, beleértve a tanítók évi járandóságát is, rendes költségvetést készítsen, feltüntetve egyrészt az összes jövedelmi forrásokat, felemlítve másrészt a kiadási összes tételeket és e költségvetést minden év január hava végeig a kerületi esperességek útján a püspökhöz jóváhagyás végett betérjessze: a mely plébániákban a fiókközségeknek külön iskolaszékeik vannak, ezek részéről is; továbbá az előző évi számadásokat minden iskolaszék január végéig átvizsgálja és ezen megvizsgált s okmányokkal felszerelt számadásokat a ker. esperességek útján minden év február végéig felül vizsgálat végett a megyés püspökhöz beküldje. Amely plébániákban pedig rendes hitközségi tanács van, ennek részéről nemesak az iskolai, hanem a hitközségi számadások is a fentjelzett módon és időben betérjesszandók. A folyó 1898. évi költségeloirányzatok azonnal, az 1897. évi számadások pedig május hó végeig beküldendők a főpásztorhoz. E püspöki rendelet pontos teljesítéseért első sorban a plébánosok, mint iskolaszéki és hitközségi tanácselnökök, másodsorban az esperesek felelősök.

Közgazdaság.

□ **Az eperfák érdekében.** A tavaszi selyemtenyésztés alkalmával egyes fiatal, még nem fejlődött eperlákról annyira le szokták szedni a leveleket, hogy ez okon a fiatal fa sokat szenved, sőt a legtöbb esetben ki is hal. A végett hívja fel a földművelési miniszter a hatóságot, hogy a levelek olyan lákon, melyeknek a lelombozás árt, a hernyók etetésére alkalmatlanná teendők oly módon, hogy az általa ajánlott vegyülettel az eperfa levele befecskenendezendő. Ez a befecskenedés már messzire elárulja, hogy selyemhernyónak az óvott fa levele nem alkalmas s így a fa megvan örízve a tönkretételtől. A befecskenedés a fa fejlődésének nincs ártalmára.

□ **Tenyészállatok megvizsgálása.** Pajor Leó városi állatorvos megvizsgálta a város tulajdonát képező 10 drb simenthal-bonyhádi keresztezett fajú bikát a megyeri majorban, Pécs-bányatelepen a *Teleki* Zsigmond tulajdonát képező simenthal-bonyhádi keresztezett fajú bikát, valamint a város külterületén ifju Scholz Antal sörgyáros birtokában levő simenthali fajbikát is megvizsgálta és azokat a köztenyésztésre alkalmasnak találta. Ellenben a *Langauer* Károly tulajdonában levő bikát fajjellegtelenség miatt kiselejtezendőnek nyilvánította.

□ **A cserebogarak pusztításai.** Ismét nagy mértékben elszaporodtak a cserebogarak, melyek óriási károkat okoznak. Nem lesz érdektelen, ha elmondjuk, hogy pontos megfigyelések bizonyítják, miszerint a cserebogarak nagy tömegekben minden harmadik évben lépnek fel hazánkban és érzékeny pusztítást visznek véghez a gabonafélékben, burgonyában, babban, káposztában, sőt a gyümölcsfákban is, melyeknek gyökereit rágnak el. Különösen kedvelik a cser-, tölgy- és jávorfákat, de ellepik nagy mennyiségben a cseresznye- és szilvafákat is és azok leveleit teljesen lekopasztják. A cserebogarak április végével egész júniusig röpülnek. A földberakott petékből az ugynevezett pajorok, vagy csimaszok kelnek ki. Minden egyes bogár 20—30 petét rak s a kikelt pajorok eleinte a televényes földből táplálkoznak, később a gyengébb növények gyökereit is elrágják. A tél közeledtével oly mélyre vonulnak, hogy szántáskor már nem akadnak reájok, de tavasszal ismét feljebb jönnek s megkezdik pusztításaikat. Ugyanigy

tesznek második évben is, csak hogy pusztításaik ekkor nagyobb mérvűek s ez azután fokozódik egész a harmadik nyárig, a mikor többszöri vedlés után bebábozzák magukat és bogárrá változnak. Tehát minden harmadik évben kerülnek elő a cserebogarak, a melyeknek pusztítása oly égető szükség, hogy ismételve felhívjuk erre a hatóság figyelmét.

TÁVIRATOK.

— **A hitelsorsjegyek főnyereménye.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a hitelsorsjegyek húzásán a 150.000 forintos főnyereményt a 2694. sorszámú és 91. számú sorsjegy nyerte.

— **A román királyi pár Abbaziában.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Abbaziában József főherceg családja és Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap délután meglátogatták az ott időző Károly, román királyt és Erzsébet (Carmen Sylva) román királynét.

— **Csendes május.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Úgy Budapesten, mint a vidéken és Bécsben is a május elseji ünnepélyek minden rendezéskor nélkül folytak le.

— **Hír Krétáról.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Pétervárról érkezett megbízható hírek szerint Dsevad beynek a krétai kormányzói állás betöltése és a hadi kárpótlási hátralék rendezése ügyében történt kiküldetése sikertelen maradt. Ali Dsevad bey tegnap kétszer meglátogatta Hussein basa török nagykövetet és délután 3 órától este 7 óráig Murawiew gróf külügyminiszterrel időzött.

— **Május elseje a külföldön.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Lembergben a munkások részéről rendezett ünnepély rendes lefolyású volt. Párisban a vasuti munkások kongresszusa 53 szavazattal 13 ellen elhatározta az általános munkaszünetet. A város rendes vasárnapi képet nyújtott. Az országból Párisba érkezett táviratok jelentik, hogy tüntetések nem voltak.

— **Spanyol-amerikai háború.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Havannai értesítés szerint három amerikai hajó megkísérelte Cienfuegos bombázását, kárt azonban nem tettek, mert a lövegdarabok 4 mérföldnyire a kikötő partja előtt estek le. Az erődök nem viszonozták a tüzet, mert a hajók lőtávon kívül estek. A városban nyugalom van. Madridba a Filippi sziget főparancsnokától távirat érkezett, a melyben közli, hogy a sztratégiai helyzet javítására és az ellenséggel szemben való ellenállás, valamint Manilla védelmének hathatósabbá tételére egy hajóraj Cavite előtt horgonyoz, hogy a mozgosított önkéntesek között a fegyverek szétosztását folytassa és ezzel a lelkesedést a tartományokban emelje. Ha az ellenség megkísérelné a partraszállást, mindnyájan teljesíteni fogják kötelességüket a haza integritásának megvédésében. Barcelonából tegnapi kelettel jelentik: a tengeri hatóság megakadályozta, hogy egy amerikai hajó a kikötőbe befusson, a nemzetközi jog iránti tiszteletből azonban nem foglalta azt le, bár már szénnel meg volt rakva. A hajó folytatta útját Marseille felé. Rio de Janeiroba megérkezett az »Oregon« amerikai hadihajó. Manillából nem érkezett újabb hír. A kamara szombaton a felirati javaslatot tárgyalta. Silvela kijelentette, hogy most nincs helye a politikai vitának. Most a hadsereg és a tengerészet beszéljen. Sagasta miniszterelnök a külföldön elterjedt hírekkel szemben kijelentette, hogy a spanyol hajóraj, a mely a Cap Verdi szigeteknél állott, jelenleg a nyílt tengeren van. Kikerült azonban minden célzást arra vonatkozólag, hogy a hajóraj milyen irányban halad.

Manillában éjjel tizenkét órákor, madridi hivatalos távirat szerint, ágyulövések jelezték az amerikai hajóhad közeledését. Reggel a hajók Cavite előtt horgonyoztak. *A parti erődök és a spanyol hajóraj tüzeltek az amerikaiakra. Hosszabb ütközet után az ellenség kénytelen volt visszavonulni.* A spanyol hajóraj az ellenség óriási tulsulya következtében meglehetősen erősen szenvedett. *A »Krisztina« hajón tűz támadt; egy másik hajó légberöppült. A spanyolok vesztesége jelentékeny; a halottak száma nagy.*

Londonból jött értesítés szerint a Filippi szigeteken *ütközetre került a dolog, melyben az amerikaiak két hajót, hatszáz embert vesztek volna, állítólag. A spanyol hajóhad egy részét kétezer matrózzal tönkretették.*

Madridból írják, hogy *Manilla mellett második tengeri csata is volt, mely az amerikai hajóraj nagy veszteségével végződött.*

A spanyol tengerészeti miniszter táviratilag üdvözölte a tengerészeket hősiességükért.

Ezzel szemben a »Fabra«-ügynökség azt jelenti, hogy több spanyol miniszter, kiket megkérdeztek, kijelentette, hogy a manillai csatáról szóló hírek szomorúak, de becsületére válnak a spanyol hajóhadnak.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Férfi és gyermek

ruhák, felöltők, tavaszi öltönyök

és

Havelocok

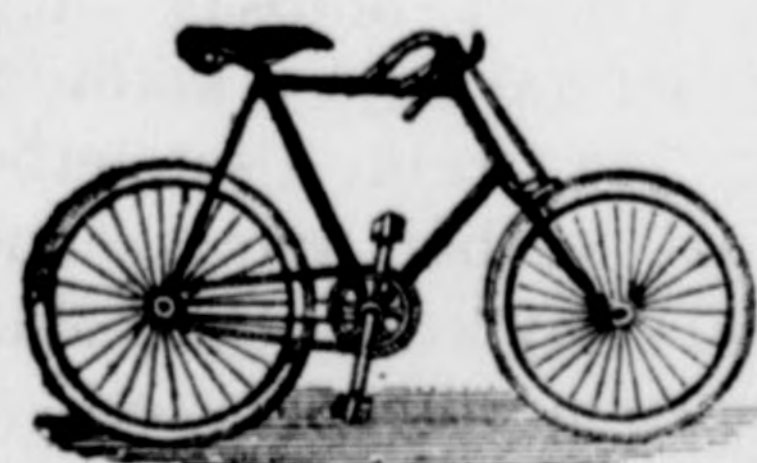
olcsó áron kaphatók:

SCHMITZ SOMA

üzletében

Pécsett,

Király-utca; bazár épület.

Szállítok Önnek egy legfinomabb, könnyen járó az 1898-ik évi minden ujtaival ellátott

elsőrendű pneumatikus

kerékpárt

eredeti angol szerkezettel csak **105 frt** készpénzért, egy évi jótállás mellett.

EHRENWALD LEO
 Pozsony.

349. sz.
 tlkv. 1898.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mike Anna férj. özv. Vaity Jánosné bajai lakos végrehajtható, Dr. Gojkovits Sabbas ügyvéd által képviselt Gruits József kácsfalui lakos végrehajtást szenvedett ellen 1275 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. jbiróság területén lévő a kácsfalui községben a 417. sz. tjkvben felvett 124 hrsz. 158. sorsz. házból és belsőségből Gruits József adóst illető fele részére 1977 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1898. évi május hó 21. napján d. e. 10 órákor Kácsfalu községben, a jegyzői

irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának tíz százalékat vagyis 197 forint 75 krajcárt készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál Dárdán, 1898. évi január hó 14. napján.

Maurer Frigyes
 kir. aljársbiró.

Gara és Társa

a magy. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, Károly körut 11.

A nagy m. k. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt — —.
 egy fél sorsjegyért 3 frt — —.
 egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
 egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközlünk.

Gara és Társa, a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, Károly-körut 11.

22560/98 számhoz.

Bérleti hirdetmény.

A Somogy megyében fekvő 1727. $\frac{1226}{1600}$ hold kiterjedésű s művelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett ugynevezett

vaska-szentmártoni apátsági uradalmi földbirtok

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alulírott miniszterium IX-ik ügyosztályában folyó évi május hó 26-án tartandó zárt ajánlatu verseny útján 1898. évi október hó 1-től kezdődő 12 évi bértartamra haszonbérbe fog adatni.

Az 1000 és illetve 800 bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál és a lakócsai uradalmi tisztartásánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapest, 1898. évi április 15-én.

A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. ministeriumtól.